

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 03/2016
van 3 februari 2016**

Betreft: Aanvraag tot machtiging voor het meedelen persoonsgegevens uit de Leer- en Ervaringsdatabank (LED) beheerd door het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) aan de Examencommissie voor het voltijds secundair onderwijs, Afdeling Dienstverlening EVC van het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) in het kader van de beoordeling van aanvragen tot vrijstelling.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");
5. Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna "WRR");

6. Gelet op de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkenschakeling van elektronische en papieren formulieren (hierna "wet van 5 mei 2014"), inzonderheid artikel 5;

7. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

8. Gelet op de aanvraag van de Examencommissie voor het voltijds secundair onderwijs van 1 februari 2016;

9. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van AHOVOKS ontvangen op 27 februari 2015;

10. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 3 februari 2016;

11. Beslist op 3 februari 2016 als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

12. De Examencommissie voor het voltijds secundair onderwijs (Examencommissie) is een dienst van het Vlaamse ministerie van Onderwijs en Vorming, en valt onder het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS).

13. De Examencommissie is bevoegd om examens te organiseren die leiden tot een getuigschrift of diploma van het secundair onderwijs. Ongeacht de vooropleiding, leeftijd en nationaliteit, kan iedereen zich inschrijven voor deze examens. De kandidaten die zich inschrijven bij de Examencommissie kunnen voor bepaalde vakken vrijstelling krijgen op basis van eerder behaalde studiebewijzen bij andere onderwijsinstellingen.

14. Om vrijstellingen te krijgen, moeten de kandidaten momenteel bij hun aanvraag een scan van deze bewijzen elektronisch opladen. Bij twijfel over de authenticiteit kan het origineel exemplaar worden opgevraagd of wordt de onderwijsinstelling gecontacteerd die het betreffende studiebewijs heeft uitgereikt. Een omslachtige en tijdrovende situatie.

15. In de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank (LED) worden diploma's, certificaten, ervaringsbewijzen en getuigschriften geregistreerd die burger behaald hebben. Vandaag wordt de LED gevoerd door de databank voor het Secundair onderwijs, het Hoger onderwijs, Syntra en de VDAB. De LED bevat authentieke en niet-authentieke (door de gebruikers zelf toegevoegde) studiebewijzen.

16. Wanneer de Examencommissie zelf toegang heeft tot de gegevens uit de Leer- en ervaringsdatabank (LED) kan er rechtstreeks worden nagegaan of het studiebewijs van de aanvrager authentiek is en effectief werd behaald en of alle gegevens uit de LED overeenstemmen met het studiebewijs dat door de kandidaat in zijn vrijstellingsaanvraag werd opgegeven. De toegang tot de LED is beperkt tot het consulteren van de gegevens.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

17. De personen worden geïdentificeerd aan de hand van hun rijksregisternummer of BIS-nummer en andere persoonsgegevens. In casu betreft het dus een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP, gekwalificeerd worden.

18. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing¹.

19. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie² een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens

¹ Art. 3, §1 WVP.

² Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

20. De unieke identificatie van de persoon gebeurt op basis van het rijksregisternummer. De VTC is sinds 14 juni 2014 bevoegd om het gebruik van het rijksregisternummer te machtigen samen met een door haar te machtigen gegevensstroom.³

21. Overeenkomstig artikel 5, 1ste lid, 1° en artikel 8 van de WRR, wordt machtiging verleend om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken: "aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie".

22. De LED wordt beheerd door AHOVOKS.⁴ Deze laatste is een instantie in de zin van artikel 4, § 1, 10° van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en valt onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.

23. De aanvrager en de instanties bij wie de gegevens worden opgevraagd zijn bij koninklijk besluit van 5 september gemachtigd om identificatienummer het rijksregisternummer te gebruiken.⁵

24. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

25. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht.

⁸ de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringen, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen;

⁹ de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalieën van de erkende erediensten;

¹⁰ alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

³ Artikel 5 van de wet van 5 mei 2014 (*B.S.* 4 juni 2014).

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2015 tot fusie van het intern verzelfstandigd Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs en Studietoelagen en het intern verzelfstandigd Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming. Zie beraadslaging VTC 35/2015 van 4 november 2015.

⁵ Koninklijk besluit van 5 september 1994 tot regeling van de toegang tot de informatiegegevens en van het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de afdeling Begroting en Gegevensbeheer en de Administraties Basisonderwijs, Secundair onderwijs, Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek en Permanente Vorming van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en tot gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de schooldirecties.

Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

26. In de LED worden alle door de Vlaamse Gemeenschap erkende en gelijkwaardig verklaarde leer- en ervaringsbewijzen, samen met de minimale identificatiegegevens van de houders van de leer- en ervaringsbewijzen in kwestie, centraal verzameld en beheerd door AHOVOKS. De registratie in de LED gebeurt door de instanties (scholen) die de leer- en ervaringsbewijzen hebben uitgereikt of door de instantie die de leer- en ervaringsbewijzen heeft ingezameld die de ze heeft uitgereikt.⁶

27. De bedoeling van de LED is dus het verzamelen van en exploiteren van informatie over het opleidingsniveau in Vlaanderen, en dit zowel op individueel als geaggregeerd niveau. Het platform moet toelaten dat alle bronnen van opleidingsinformatie wordt ontsloten voor iedereen die de informatie nodig heeft en gemachtigd is deze te consulteren.⁷

Doeleinde van de verdere verwerking:

28. Om de authenticiteit van de leer- en ervaringsbewijzen te kunnen controleren en het attest te kunnen afleveren, wil de Examencommissie zelf in de LED kunnen nagaan of de studiebewijzen, op basis waarvan vrijstellingen worden gevraagd, authentiek zijn en effectief door een Vlaamse onderwijsinstelling zijn uitgereikt.

29. De Examencommissie werd opgericht door artikel 84quater van het onderwijsdecreet van 31 juli 1990, met als doeleinde het uitreiken van diploma's en getuigschriften van secundair onderwijs. Deze doelstelling werd herhaald in artikel 4, 13° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2009 waarbij het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming werd opgericht.

30. Het examenreglement van de Examencommissie secundair onderwijs bepaalt dat de kandidaat voor één of meer vakken vrijstellingen kan aanvragen indien de kandidaat in andere onderwijsinstellingen studiebewijzen heeft

⁶ Artikel 20 decreet van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

⁷ Voor het uitwisselen van leer- en ervaringsbewijzen door instanties van de Vlaamse Gemeenschap is een machtiging van de Vlaamse Toezichtcommissie vereist (Parl. St. VI. 2008-2009, nr. 2158/1, 60-61).

behaald. Een kopie van het studiebewijs, of – desgevallend – een kopie van de beslissing van de klassenraad, dat door de onderwijsinstelling werd afgeleverd moet bij het vrijstellingsdossier gevoegd worden.⁸

31. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP.

32. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de geplande verwerkingen, mogelijk gedeeltelijk bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. De rechtmatigheid van deze latere verwerkingen is aldus afhankelijk van hun verenigbaarheid met de oorspronkelijke verwerking.

33. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, mogen persoonsgegevens immers niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

34. Uitgaande van het oorspronkelijke doeleinde van de gegevensverwerking, namelijk het bijhouden van leer- en ervaringsbewijzen in de LED en de verdere verwerking door de Examencommissie, dat als wettelijke opdracht heeft het beoordelen van vrijstellingsaanvragen in het kader van en het organiseren van examens met het oog op het behalen van een diploma secundair onderwijs, kan geoordeeld worden dat de doeleinden van de latere verwerking verenigbaar is met dat van de oorspronkelijke verwerking.

35. De wettelijke basis van deze regeling werd reeds vermeld in de vorige paragrafen. De toekomstige doelen zijn rechtmatig te noemen.

36. Niettemin moet wel rekening gehouden worden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (*infra*).

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

37. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

⁸ Artikel 41 e.v. Examenreglement 2015 van de Examencommissie secundair onderwijs, <http://www.ond.vlaanderen.be/secundair/examencommissie>.

38. De mededeling van de volgende gegevens wordt gevraagd:

<p>Identificatie van de aanvrager Rijksregisternummer (RR)</p>	<p>Het RR en BIS-nr. wordt gebruikt voor unieke identificatie</p>
<p>Diplomagegevens Datum van uitreiking Categorie: secundair onderwijs, ... Graad Onderwijsvorm: bv aso, bso, tso, dbso, ... Studierichting: omschrijving en eventueel code van de studierichting Type bewijs: attest, deelgetuigschrift, certificaat, ... Instantie die het bewijs heeft uitgereikt Instelling: naam en van de instelling waar het bewijs werd behaald Volledige naam: benaming van het bewijs zoals vermeld op het papieren bewijs Specialisatie: verfijning van de studierichting Detailonderwerp: verfijning van de specialisatie Uren volwassenonderwijs: aantal lestijden waaruit de opleiding bestaat Vervalperiode: geldigheidsduur van het uitgereikte bewijs Alternatieve instantie(s): indien een andere instantie de rol vervult Rol alternatieve instantie: organiserend, uitreikend of erkennend Authenticiteit: is de leverancier van deze informatie een authentieke bron, of heeft de leverancier deze informatie verkregen door verklaringen op eer door de burger zelf of werd deze geverifieerd door de leverancier Bijkomende informatie: om extra informatie toe te voegen, zoals opleidingen die hoge scholen gezamenlijk organiseren, volledige omschrijving van het bewijs en het type module in het volwassenonderwijs Bijkomende informatie type: gezamenlijke opleiding, bewijsomschrijving en type module. De types kunnen uitbreiden</p>	<p>Alle gegevens zijn nodig voor de unieke identificatie van een behaald bewijs om de vrijstellingsaanvraag te kunnen beoordelen.</p>

39. Aan de hand van het unieke identificatienummer van het Rijksregister en Bisregister kan een persoon precies geïdentificeerd worden. Op basis van de andere gegevens kan de Examencommissie nagaan of het studiebewijs van de aanvrager authentiek is en effectief werd behaald.

40. Op basis van de hiervoor geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als relevant evenredig en niet overmatig voor het doeleinde, vermeld in randnummer 29 e.v.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

41. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

42. Er wordt een bewaartermijn van twee maanden gevraagd. Binnen de termijn van maanden kan beroep worden aangetekend tegen de beslissing van de Examencommissie. Na deze termijn is het niet langer nodig om deze gegevens te bewaren.

43. De VTC kan akkoord gaan met deze bewaartermijn.

B.2.3. Frequentie van de toegang

44. De gegevens worden permanent opgevraagd.

45. De gegevens moeten kunnen opgevraagd worden telkens wanneer een dossier wordt ingediend. De kandidaten kunnen het ganse jaar door een vrijstellingsdossier indienen.

46. De VTC kan akkoord gaan met deze frequentie.

B.2.4. Duur van de machtiging

47. De mededeling van de gegevens wordt gevraagd voor onbepaalde duur.

48. De dienstverlening van de Examencommissie is doorlopend en niet in tijd beperkt.

49. De VTC kan akkoord gaan met een onbepaalde duur.

B.2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

50. De gegevens worden enkel meegedeeld aan interne medewerkers de Examencommissie.

51. Er moet voor gezorgd worden dat de toegang tot de gegevens beperkt wordt voor de taken en het werkgebied waar iedere betrokkene voor bevoegd is.

52. Zoals artikel 12 van de WRR het vereist, moet de aanvrager een lijst opstellen van de personen die het identificatienummer van het Rijksregister gebruiken. Die lijst moet voortdurend worden bijgewerkt en ter beschikking worden gehouden van het Sectoraal Comité van het Rijksregister.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

53. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

54. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan evenwel op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien de registratie of de verstrekking van de persoonsgegevens verricht wordt met het oog op de toepassing van een bepaling voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, §2, 2e lid, b), WVP is in een dergelijke situatie een vrijstelling van informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

55. Voordat de LED door de Examencommissie wordt geconsulteerd, wordt de toestemming van de aanvrager van het attest gevraagd. Dat gebeurt bij het indienen van de aanvraag.

56. De VTC kan akkoord gaan met deze vorm van transparantie.

57. Het is ook aangewezen dat de Examencommissie op de meest gepaste pagina's van hun respectievelijke websites de verplichte vermeldingen van artikel 9 opnemen en daarbij naar deze machtiging verwijzen.

B.4. EXTERNE VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOREN

58. De Examencommissie maakt geen gebruik van een externe verwerker.

59. Momenteel gebeurt de ontsluiting van de LED via het MAGDA-platform.

B.5. BEVEILIGING

60. Het veiligheidsbeginsel voor de verwerking van persoonsgegevens, bepaald in artikel 16 WVP, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking tot het nemen van de passende technische en organisatorische maatregelen om de gegevens die hij verwerkt te beschermen en zich te wapenen tegen afwijkingen van het doeleinde. Het passend karakter van deze veiligheidsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de hiermee gepaard gaande kosten, en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en de potentiële risico's.

61. Het consulteren van de LED zal gebeuren via een generieke toepassing die de Vlaamse Dienstenintegrator zal ter beschikking stellen. In afwachting wordt gevraagd om gebruik te mogen maken van de toepassing die de beheerders van de LED gebruiken.

62. De veiligheidsconsulent van AHOVOKS is gekend als veiligheidsconsulent bij het sectoraal comité van het Rijksregister. AHOVOKS beschikt ook over een veiligheidsplan.

IV. BESLUIT

63. De VTC verleent machtiging voor het meedelen persoonsgegevens uit de Leer- en Ervaringsdatabank (LED) aan de Examencommissie, onder de voorwaarden zoals in de machtiging bepaald, en daarbij het rijksregisternummer te gebruiken.

64. De machtiging wordt verleend voor onbepaalde duur.

65. AHOVOKS brengt de VTC op de hoogte van effectieve implementatie de toepassing vermeld in randnummer 61.

De Voorzitter,

Willem Debeuckelaere